

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXXI/180/2017
Rady Gminy Hrubieszów
z dnia 10 sierpnia 2017 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Hrubieszów
na lata 2017-2020**

Hrubieszów 25 lipca 2017r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
I. INFORMACJE OGÓLNE	4
II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE HRUBIESZÓW	4
III.WSTĘPNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINI.....	12
IV. ZASOBY GMINY HRUBIESZÓW W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.....	13
V. KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	19
VI. CELE PROGRAMU.....	22
VII.HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	23
VIII.ADRESACI PROGRAMU	31
IX. REALIZACJA PROGRAMU.....	31
X.FINANSOWANIEPROGRAMU	32
XI.MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	32
XII.ZAKOŃCZENIE	33
XIII.PODSTAWA PRAWNA.....	34
SPIS TABEL I WYKRESÓW	34

WSTĘP

Przemoc w rodzinie ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system norm i wartości. Tradycje, zwyczaje rodzinne mają wpływ nie tylko na model życia rodzinnego, ale przenoszą się na relacje i funkcjonowanie człowieka w innych płaszczyznach życia społecznego. Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest jako jednorazowe, albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przemoc w rodzinie dotyczy ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Istotne jest przez to dążenie do wprowadzania uniwersalnego standardu wsparcia osób doświadczających przemocy adekwatnego do warunków zmieniającej się rzeczywistości społecznej. Przemoc w rodzinie stanowi poważny problem społeczny, wobec którego oczekuje się tworzenia specjalistycznej sieci wsparcia, realizowanej przez profesjonalistów: pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, kuratorów, policjantów, lekarzy i innych w ramach zakrojonej współpracy międzyinstytucjonalnej. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji

i organizacji, m.in. placówek opiekuńczo –wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych. Każde z nich ma do czynienia z innym aspektem zjawiska, jednak działając osobno nie prowadzi do zwiększenia jakości wsparcia społecznego w obszarze przemocy wewnątrzrodzinnej. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz zdecydowanego podniesienia skuteczności udzielanej pomocy. Literatura socjologiczna wprowadza wiele definicji rodziny. Wszystkie one faktycznie sprowadzają się do określenia rodziny, jako małej grupy społecznej, grupy niezastąpionej, stanowiącej załączek szerszej społeczności. Rodzina jest podstawowym elementem struktury społecznej. Rodzina jest niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym

osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Ważną rolę w rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy członkami rodziny, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych funkcji. Relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym.

Przemoc w rodzinie– zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo cyklicznie powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie działań koniecznych do ochrony zdrowia i życia, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna-popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięścią, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy, itp.
- Przemoc psychiczna-wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- Przemoc seksualna-wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

- Przemoc ekonomiczna - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.
- Zaniedbanie – to ciągle niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i ekonomicznych

I. INFORMACJE OGÓLNE

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmianę świadomości społecznej, w efekcie zaś większą gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw. Jednocześnie wzrasta profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie, jest ona obecna w codziennym życiu, zakładzie pracy, szkole, środkach masowego przekazu i w rodzinie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe. Daje o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Najbardziej jednak niepokojące jest to, że „... przemoc rodzi przemoc, tworząc swoistą spiralę przemocy, obejmującą coraz to nowe generacje pokoleń”. Zjawisko przemocy w rodzinie definiowane jest przez art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Mówi on, że przemoc w rodzinie to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające dobra lub prawa osobiste członka rodziny lub innej osoby wspólnie zamieszkującej lub gospodarującej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE HRUBIESZÓW

W latach 2012-2015 zanotowano wzrost przypadków przemocy w rodzinie. Choć zjawisko istnieje, widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury

„Niebieskiej Karty”. Pociuszający jest jednak fakt, że pokrzywdzone osoby częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Wszakże celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.

Na terenie Gminy Hrubieszów przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Hrubieszów została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Oszacowanie zjawiska jest możliwe między innymi dzięki procedurze „Niebieskiej Karty”. Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie od stycznia 2012 r. do 30 grudnia 2015 r. otrzymała 172 „Niebieskich Kart” od poniższych podmiotów:

Tabela 1. Liczba „Niebieskich Kart”

Liczba założonych „Niebieskich Kart’		2012	2013	2014	2015	Łącznie
W tym przez:	Pracownicy socjalni	15	8	6	5	34
	Komenda Powiatowa Policji	31	23	27	52	133
	Oświata	0	1	0	1	2
	Ośrodek Zdrowia	0	0	2	0	2
	PCPR	0	0	1	0	1
Łącznie :		46	32	36	58	172

źródło: Rejestr niebieskich kart, które wpłynęły do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

Z powyższych danych wynika, że Policja, jest instytucją najbardziej aktywną w identyfikacji problemu przemocy w rodzinie.

Poniżej zostało przedstawione zestawienie statystyczne dotyczące wszczętych, prowadzonych i zakończonych Niebieskich Kart od stycznia 2012r do grudnia 2015r:

Tabela 2. Liczba wszczętych, kontynuowanych i zakończonych „Niebieskich Kart”

Rok	NK wszczęte	NK zakończone	NK kontynuowane
2012	46	10	36
2013	32	52	16
2014	36	9	43
2015	58	61	40

Z informacji uzyskanych na podstawie sprawozdań, wynika że w ramach Zespołu utworzono 830 grup roboczych.

Poniższa tabela przedstawia ilość posiedzeń zespołu oraz grup roboczych w latach 2012-2015 w gminie Hrubieszów.

Tabela 3. Ilość posiedzeń zespołu oraz grup roboczych

	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Zespół Interdyscyplinarny	4	4	4	4	16
Grupa robocza	148	228	215	239	830

Źródło: Sprawozdanie z pracy gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Z powyższego zestawienia wynika, że w porównaniu do roku 2012 i 2015 rok 2015 był bardzo intensywny dla grup roboczych.

W okresie od 2012 do 2015 odnotowano 6156 interwencji domowych związanych z przemocą domową. Szczegółowy podział interwencji przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Interwencje domowe.

Rodzaj problemu		2012	2013	2014	2015
Interwencje domowe		1718	1486	1301	1651
Ilość sporządzonych Niebieskich Kart		297	228	283	324
Liczba sprawców ogółem		293	228	283	325
W tym:	liczba mężczyzn	277	212	263	302
	liczba kobiet	14	13	19	23
	liczba dzieci	2	3	1	0
Liczba sprawców pod wpływem alkoholu		157	126	153	230
W tym:	liczba mężczyzn	149	121	149	219
	liczba kobiet	7	4	4	11
	liczba nieletnich	1	1	0	0

Liczba ofiar przemocy ogółem		367	251	328	383
W tym:	liczba mężczyzn	49	30	45	50
	liczba kobiet	272	208	252	299
	liczba dzieci	46	13	31	34

Źródło: : Informacje pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Hrubieszowie.

W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „BEZ GRANIC” (zgodnie z Porozumienie Nr 2/2014 oraz Nr 1/2015 .) w Tyszowcach z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej Hrubieszowie w latach 2014 –2015r. została udzielona dla mieszkańców Gminy Hrubieszów pomoc: prawna, pomoc psychologiczna. W/w wsparcie obrazuje poniższa tabela:

Tabela5. Liczba i rodzaj porad udzielanych mieszkańcom gm. Hrubieszów w ramach Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego „Sprzeciw wobec przemocy”

Rok	Liczba klientów	W tym dzieci	Porada psychologiczna	Porada prawna	Doradztwo zawodowe	Doradztwo pedagogiczne
2014	29	6	20	32	13	15
2015	22	Brak danych	15	14	4	9

Źródło: Sprawozdanie z realizacji zadania publicznego Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie „Stop wobec przemocy” za rok 2014 i 2015

Tabela 6. Liczba i rodzaj porad udzielanych mieszkańcom gm. Hrubieszów przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rok	Liczba rodzin dotkniętych przemocą	Pomoc finansowa (w tym dożywianie)	Inne
2012	46	4473,20 zł	Praca socjalna (mediacje, poradnictwo, rozmowy indywidualne, motywowanie do działania)
2013	57	15190,00 zł	
2014	43	10780,54 zł	
2015	74	13556,90 zł	

W roku 2017 zostało przeprowadzone badanie ankietowe wśród uczniów szkół podstawowych (kl. V i VI) oraz uczniów gimnazjum z terenu gminy Hrubieszów.

W badaniach ankietowych dotyczących przemocy w rodzinie wzięło udział łącznie 274 uczniów Szkół Podstawowych oraz Gminnych Gimnazjów, w tym 135 kobiet i 139 mężczyzn. Ankieta zawierała 15 pytań dotyczących przemocy (fizycznej i psychicznej), praw dziecka oraz organizacji i instytucji pomagających dzieciom krzywdzonym oraz metryczkę.

Na pytanie: „Czym według Ciebie jest przemoc?” uczniowie odpowiadali, że jest to:

- bicie, krzyczenie, grożenie, zamykanie gdzieś (w ciemnym miejscu);
- bicie, obrażanie i poniżanie innych, przezywanie, krzyczenie;
- maltretowanie rodziny, bicie dzieci w domu, znęcanie się nad rodziną;
- wyzywanie izolacja i groźby;
- bicie słabszych, znęcanie się nad słabszymi, krzyczenie na nich, mówienie im przykrych słów;
- bicie, obrażanie, wyzywanie, przezywanie i znęcanie, zastraszanie;
- bicie członków rodziny, głodzenie ich, znęcanie się psychiczne, poniżanie;
- krzywdzenie drugiej osoby, znęcanie się;
- prześladowanie innych, robienie rzeczy wbrew ich woli;
- brak szacunku do drugiej osoby, bicie jej;
- ingerencja innej osoby na naszą psychikę lub ciało;
- bicie kogoś, znęcanie się, przezywanie, brak wsparcia;
- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad drugą osobą czy zwierzęciem;
- ból sprawiany przez inne osoby;
- słowna – wyzwiska, obrażanie, fizyczna – bicie, psychiczna – poniżanie;
- specjalne uszkodzanie ciała innego człowieka lub przemoc psychiczna (szantaże);
- złe zachowanie wobec innych.

Kolejne pytania dotyczyły przemocy fizycznej i psychicznej. Zadaniem uczniów było wybranie spośród podanych zachowań trzech najważniejszych odpowiedzi obrazujących według nich daną przemoc. Ich zdaniem zachowania, które najlepiej obrazują przemoc fizyczną to uderzanie (92,7%), kary cielesne (84,3%) oraz przypalanie (44,8%). Jeśli zaś

chodzi o przemoc psychiczną są ośmieszanie (63,8%), poniżanie (59,1%) i wyzywanie (58,7%).

Większość badanych uczniów uważa, że najczęstszym sprawcą przemocy wobec dziecka w rodzinie jest starsze ojciec (55,4%), starsze rodzeństwo (33,9%) lub oboje rodziców (16,4%).

Na pytanie: „Czy powinno się karać osoby, które stosują kary fizyczne?” uczniowie mieli do wyboru pięć odpowiedzi: zdecydowanie tak, tak, trudno powiedzieć, nie,

zdecydowanie nie. Większość dzieci udzieliła odpowiedzi „zdecydowanie tak” (52,1%) i „tak” (35%). Tylko czterech uczniów zaznaczyło odpowiedź „nie”.

Według uczniów trzy najważniejsze powody, z jakich najczęściej dochodzi do przemocy wobec dziecka to: alkoholizm rodziców (87,2%), chęć wyładowania emocji (50%) oraz złe doświadczenia rodziców z dzieciństwa (39,4%).

Większość uczniów (57,2%) nie ma zdania co do stwierdzenia, czy „klapsy” są przemocą fizyczną. Zdecydowanie temu zaprzecza 23,3% a 20,4% uważa, że „klapsy” to też przemoc.

Wobec większości badanych (74%) rodzice nigdy nie stosowali kar cielesnych bądź robili to bardzo rzadko (14,5%) lub rzadko (6,9%). Tylko jedna osoba przyznała, że rodzice często stosują wobec niej tego rodzaju kary.

Na pytanie: „Czy kiedykolwiek byłeś świadkiem przemocy?” prawie połowa respondentów (45,6%) odpowiedziała, że nie. Istnieje grupa uczniów (33,5%), którzy nie są pewni czy kiedykolwiek byli w takiej sytuacji, natomiast 20% uważa, że kiedyś byli świadkami przemocy.

Ponad połowa uczniów (56,2 %) nigdy nie stosowała przemocy wobec innych, jednak część (54,7%) nie jest tego pewna. Jest jednak grupa badanych (8%) która przyznaje się do stosowania przemocy wobec innych.

Uczniowie w większości (57,2%) twierdzą, że kary fizyczne wobec dziecka zdecydowanie nie są niezbędnym środkiem wychowawczym. Zdania na ten temat nie ma dwóch uczniów (11,6%). Niewielki odsetek badanych sądzi jednak, że kary fizyczne są niezbędnym środkiem wychowawczym (8%) a 36,4% zdecydowanie to potwierdza.

Przemoc stosowana wobec dziecka ma wpływ na jego zachowanie w dorosłym życiu według 46,7% badanych a zdaniem 42,3% zdecydowanie tak jest. Kilka osób (12,4%) nie ma zdania co do tego stwierdzenia, kilka też temu zaprzecza (5,8%). Pięć osób stanowczo się z tym nie zgadza.

Na pytanie: „Czy świadek przemocy fizycznej powinien od razu zareagować, np. zgłosić to odpowiednim władzom?” uczniowie odpowiadali, że tak (43%) oraz zdecydowanie tak (38,6%). Zdania na ten temat nie ma 12%. Według części uczniów (5,1%) nie należy w ten sposób reagować. Dwie osoby twierdzi, że zdecydowanie nie należy reagować.

Ponad połowa ankietowanych zna prawa przysługujące dzieciom 57,2 % a 16,4% zdecydowanie je zna. Pewności co do znajomości tych praw nie ma 17,1% uczniów. Dwadzieścia jeden osób (7,6%) przyznaje, że nie zna praw dziecka.

Według uczniów organizacje/instytucje, które pomagają dzieciom krzywdzonym to:

- Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 54%;
- Komitet Ochrony Praw Dziecka – 34,3%;
- Policja – 29,9%;
- PCPR (Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie) – 28,4%;
- MOPS/GOPS – 21,5%;
- Szkoła – 12,7%.

Wnioski:

1. Uczniowie wiedzą czym jest przemoc oraz znają jej rodzaje.
2. Zdaniem badanych zachowania, które najlepiej obrazują przemoc fizyczną to uderzanie, kary cielesne oraz popychanie
3. Przemoc psychiczna to według ankietowanych są groźby, wyzywanie i ośmieszanie.
4. Większość badanych uczniów uważa, że najczęstszym sprawcą przemocy wobec dziecka w rodzinie jest starsze rodzeństwo, ojciec.
5. Zdaniem większości zdecydowanie powinno się karać osoby, które stosują kary fizyczne.
6. Według uczniów trzy najważniejsze powody, z jakich najczęściej dochodzi do przemocy wobec dziecka to: alkoholizm rodziców, chęć wyładowania emocji oraz złe doświadczenia rodziców z dzieciństwa.
7. Większość uczniów nie ma zdania co do stwierdzenia, czy „klapsy” są przemocą fizyczną.
8. Wobec większości badanych rodzice nigdy nie stosowali kar cielesnych.
9. Ponad połowa dzieci nigdy nie była świadkiem przemocy.
10. Większość uczniów nie ma pewności czy stosowała przemoc wobec innych.
11. Uczniowie w większości twierdzą, że kary fizyczne wobec dziecka zdecydowanie nie są niezbędnym środkiem wychowawczym.
12. Przemoc stosowana wobec dziecka według ankietowanych ma zdecydowany wpływ na jego zachowanie w dorosłym życiu.
13. Badana grupa uważa, że świadek przemocy fizycznej powinien od razu zareagować, np. zgłosić to odpowiednim władzom.
14. Większość ankietowanych zna prawa przysługujące dzieciom.

15. Według uczniów organizacja, która najbardziej pomaga dzieciom krzywdzonym to Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Kolejnym badaniem przeprowadzonym w ramach diagnozy przemocy w Gminie Hrubieszów była ankieta skierowana do mieszkańców gminy „Problem przemocy w opinii mieszkańców Gminy Hrubieszów”. Ankieta zawiera 22 pytania, w badaniu wzięło udział 48 osób w wieku 18 – 60 lat. Ankietowani atmosferę oraz klimat emocjonalny w swoich rodzinach w większości ocenili jako dobrze. W pytaniu 3. Co według Ciebie należy uznać za przemoc w rodzinie ? ankietowani uznali że, bici, szarpanie, popychanie, wrzaski, poniżanie, wyzwiska oraz dotykane w miejsca intymne. Tylko nieliczne osoby za przemoc uznały odbieranie pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, kradzieże oraz brak opieki zaniedbanie. 75 % ankietowanych jest zdania, że nie istnieją okoliczności uzasadniające stosowanie przemocy w rodzinie, 25 % stwierdziło że nie wie czy istnieją takie okoliczności. Bardzo podobny wynik uzyskano w pytaniu nr 5. 81 % ankietowanych uznało, że nie dopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec jednego z członków rodziny w sytuacji gdy będzie to korzystne dla całej rodziny. Za główne przyczyny / źródła przemocy w rodzinie ankietowani uznali ;

- nadużywanie alkoholu i substancji odurzających przez członków rodziny
- spory i konflikty pomiędzy członkami rodziny w tym problemy wychowawcze z dziećmi, brak współpracy między rodzicami
- trudna sytuacja materialna rodziny.

Na pytanie czy zdarzyło Ci się przejawiać zachowania agresywne wobec bliskich ? 75 % ankietowanych odpowiedziało, że nie, 14 % stwierdziło że nie wie a 10% ankietowanych przyznaje się do przejawiania zachowań agresywnych. W pytaniu Kto według Ciebie najczęściej bywa osobą doznającą przemocy ? ankietowani wymienili kobiety, dzieci i osoby starsze natomiast za najczęstszego sprawcę przemocy uznano mężczyzn. Wśród instytucji na które może liczyć osoba dotknięta przemocą ankietowani uznali policję, prokuratora/ sąd oraz instytucje pomocy społecznej. W pytaniu dlaczego osoby dotknięte przemocą nie szukają pomocy ze strony odpowiednich instytucji ? ankietowani wymieniają cztery główne przyczyny : - ze strachu przed sprawcą

- czują się winne i odpowiedzialne za sytuację

- są zależne od sprawcy (ekonomicznie, psychicznie)
- nie wierzą w skuteczność działań podejmowanych przez te służby.

W ocenie ankietowanych skuteczność działań podejmowanych na terenie gminy na rzecz zwalczania zjawiska przemocy jest na poziomie dostatecznym. Natomiast jeżeli chodzi o ofertę pomocy ze strony lokalnych instytucji i służb dla osób dotkniętych przemocą oraz działania profilaktyczne jest niewystarczająca.

III. WSTĘPNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
- b) Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy.
- c) Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- d) Zapewnienie świadkom przemocy pomocy psychologicznej.
- e) Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
- f) Zrozumienie reakcji ofiary.
- g) Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

Program skierowany jest do ofiar przemocy w rodzinie w tym:

- Dzieci i młodzieży,
- Osób dorosłych, współmałżonków, partnerów,
- Osób starszych,

2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadania w zakresie przeciwdziałania zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności:

- a) Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

- b) Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- c) Opracowywanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- d) Prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

3. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w gminie Hrubieszów.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zespół instytucji działających w środowisku lokalnym na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia, procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementy lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

a) zasoby instytucjonalne

– instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;

b) zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;

c) instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;

d) zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym;

e) diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu;

f) niniejszy Program.

4. Cele tworzenia i rozwijania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

a) Ograniczenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie;

b) Podniesienie skuteczności interwencji wobec problemu przemocy;

c) Rozwój oferty pomocowej dla rodzin uwikłanych w przemoc;

d) Integracja działań instytucji wobec problemu przemocy w rodzinie;

e) Rozwój wiedzy, kompetencji, umiejętności reagowania wobec problemu przemocy;

f) Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat problemu przemocy w rodzinie.

IV. ZASOBY GMINY HRUBIESZÓW W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zasoby instytucjonalne Gminy:

- a) Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ;

- b) Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie;
- c) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie;
- d) Placówki oświatowe;
- e) Placówki ochrony zdrowia;
- f) Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne;
- g) Sołtysi i rady sołeckie;
- h) Centrum Integracji Społecznej w Mienianach;
- i) Gminny Ośrodek Kultury w Hrubieszowie z/s w Wołajowicach.

2. Mocne strony:

- a) Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- b) Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami;
- c) Dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- d) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;

3. Słabe strony:

- a) Niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy;
- b) Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych;
- c) Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, sądy, pomoc społeczna).

4. Zagrożenia:

- a) Słaba kondycja ekonomiczna rodzin,
- b) Negatywne wzorce zachowań społecznych,
- c) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- d) Problemy alkoholowe członków rodzin.
- e) Brak motywacji ekonomicznej dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych

5. Zadania służb powołanych do niesienia pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają obowiązek świadczyć: gmina, policja, prokuratura, pomoc społeczna, służba zdrowia oraz organizacje pozarządowe.

Wykres 1.

5.1 Gmina

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie w rodzinie z problemem alkoholowym, spoczywa także na samorządach lokalnych. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Możliwości działań na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowanych na terenie gmin:

1. Udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy

psychospołecznej i prawnej, poprzez:

1) tworzenie i prowadzenie:

- a) punktów informacyjno-konsultacyjnych
- b) schronisk. mieszkań chronionych dla ofiar przemocy domowej
- c) ośrodków interwencji kryzysowej
- d) telefonów zaufania
- e) programów środowiskowych

2) inicjowanie powstawania i wspieranie:

- a) organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
- b) grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej

5.2 Policja

1. Do podstawowych zadań policji należy m.in.:

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
- 2) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi.
- 3) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

2. Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- 1) interwencja,
- 2) sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa),
- 3) zatrzymanie sprawcy przemocy domowej stwarzającego w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia,
- 4) wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa,
- 5) zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa,
- 6) podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy,
- 7) udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Policja jest jedyną instytucją, która może interweniować przez całą dobę, dlatego też interwencja taka powinna wprowadzić w rodzinie istotne zmiany, przede wszystkim ujawnienie przemocy, przerwanie izolacji rodziny, wyrównanie dysproporcji sił po między

sprawcą, a ofiarą oraz umożliwienie ofiarom uzyskania ciągłego wsparcia przedstawicieli różnych służb. Ogromną rolę w walce z przemocą odgrywiają dzielnicowi, którzy jako pierwsi mają kontakt z pokrzywdzonymi, przyjmują zawiadomienia o przestępstwie, pouczają o przysługujących ofierze prawach, informują o placówkach niosących pomoc pokrzywdzonym, tj. schroniskach, placówkach psychologiczno-pedagogicznych.

5.3 Prokuratura

Osoby poszkodowane na skutek przemocy domowej, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wniosek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wniosek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- 1) wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo,
- 2) wyjaśnienia okoliczności czynu,
- 3) zebrania i zabezpieczenia dowodów,
- 4) ujęcia sprawcy,
- 5) w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci:
 - a) dozoru policyjnego,
 - b) tymczasowego aresztowania

5.4 Pomoc społeczna

Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się w przypadku: ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Każda z tych sytuacji może sprzyjać występowaniu przemocy lub z niej wynikać. Pracownik socjalny w ramach swoich obowiązków powinien:

- 1) przeprowadzić wywiad środowiskowy, umożliwiającą diagnozę sytuacji,
- 2) przygotować plan pomocy,

- 3)udzielić pomocy finansowej, prawnej, psychologicznej,
- 4)w przypadku stwierdzenia przemocy, skierować do odpowiednich instytucji zajmujących się przemocą, umieścić w schronisku oraz za zgodą osoby poszkodowanej zwrócić się do policji o pomoc.
- 5)prowadzić „Niebieską Kartę”

5.5. Służba zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi ponieważ:

- bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego,
- zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej, oprócz zadań podstawowych, takich jak np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- 1)rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- 2)umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- 3)poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- 4)wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach.
- 5)poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- 6)w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

- 7)w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa, np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanym oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania,

5.6 Oświata

Nauczyciel, wychowawca, pedagog, psycholog, lekarz, dyrektor szkoły podejrzewając, że dziecko jest ofiarą bądź świadkiem przemocy ma obowiązek:

- 1) sporządzać jak najpełniejszą dokumentację spostrzeżeń,
- 2) nawiązać współpracę z instytucjami pomocowymi, organizacjami
- 3) pozarządowymi w celu poszerzenia wiedzy na temat sytuacji dziecka,
- 4) współuczestniczyć w tworzeniu planu pomocy dziecku i jego rodzinie, w sytuacji stwierdzenia przemocy,
- 5) powiadamiać sąd rodzinny lub prokuraturę rejonową o sytuacji dziecka,
- 6) wspierać dziecko oraz jego rodzinę podczas realizowania planu pomocy,
- 7) monitorowania prawidłowości i skuteczności oddziaływań pomocowych,
- 8) udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego i grupach roboczych.

5.7 Organizacje pozarządowe

Informacja o działalności lokalnych organizacji pozarządowych powinna być dostępna w każdej gminie, w przychodni, poradni, szkole, komisariacie, itp. Organizacje pozarządowe to są głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno -konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, świetlice dla dzieci

W ramach swojej działalności oferują, m.in.:

- 1) pomoc psychologiczną, w grupie i kontakcie indywidualnym,
- 2) pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków
- 3) pomoc socjalną
- 4) grupy wsparcia,
- 5) grupy samopomocowe,
- 6) pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci,
- 7) udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych,
- 8) udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej,
- 9) udział w interwencjach,
- 10) pilotowanie przypadków,
- 11) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych

V. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy

2. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego:

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego posługują się następującymi zasadami:

1) By pomagać ofiarom przemocy, poza umiejętnościami dawania wsparcia psychologicznego, trzeba znać zasady pomocy socjalnej i przepisy prawa.

2) Nie śpiesz się sam i nie pospieszaj. Długotrwała przemoc sprawia, że ludzie dźwigają się ostrożnie i powoli. Uszanuj ich tempo.

3) Pamiętaj, że nie każda ofiara długotrwałej przemocy będzie gotowa działać z miejsca, w którym blisko jest sprawca tej przemocy. Oznacza to w wielu wypadkach konieczność zabezpieczenia innego miejsca pobytu dla ofiary.

4) Nie naciskaj, lecz zapraszaj oraz informuj. Dawaj do zrozumienia, że nie grozi jej/jemu żaden cudzy pomysł instalowany na siłę w jej/jego życiu.

5) Szanuj zasadę małych kroków. Szukajcie małych, lecz realnych posunięć.

6) Uważaj, by nie ranić wtórnie. Nawet, gdy bardzo się niecierpliwisz, nie okazuj tego

7) Strzeż się przed wzmacnianiem myślenia akceptującego przemoc. Zawsze formułuj przekonania przeciwne przemocy. Podstawowa zasada brzmi: „Nie ma żadnego usprawiedliwienia dla przemocy”.

8) Przed współdziałaniem z innymi służbami, przygotuj grunt. Nie wysyłaj człowieka do instytucji, lecz do drugiego człowieka.

9) Pamiętaj, że raczej należy uczyć działania, niż wymagać działania.

10) Zawsze dawaj nadzieję.

11) Pamiętaj, że zaburzone zachowanie to często objaw – manifestacja trudności, cierpienia, która wynika z: opozycji wobec autorytetów, norm, wartości, redukcji lęku, frustracji, niemożności, manifestacji solidarności z rówieśnikami, ukazania sobie i innym osobom ważnych atrybutów własnej tożsamości, pozorne osiągnięcie wyższej pozycji, wyższego poziomu rozwoju przy

3. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Hrubieszów.

4. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

5. Budowanie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

6. Kształtowanie postaw społeczności lokalnej wolnych od przemocy:

1) działania edukacyjne,

2) działania profilaktyczne,

3) działania informacyjne.

7. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

8. Dostosowywanie działań programu w zakresie interwencji, informacji, edukacji, budowania systemu i działań zespołu interdyscyplinarnego do projektowanych zmian w przepisach prawnych.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Skuteczne i efektywne zwalczanie przemocy w rodzinie;
2. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy;
3. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy;
4. Zmiana postawy mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-educacyjne.

VII. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp.	Działanie	Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji i źródło finansowania	Realizator
Obszar 1 : Profilaktyka i edukacja społeczna					
1.1	Poszerzanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze gminy	Liczba opracowanych diagnoz	Do końca II kwartału każdego kolejnego roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
1.2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych	Liczba lokalnych kampanii społecznych	maj- sierpień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
		Współpraca z kościołami lub	Liczba podjętych inicjatyw	cały rok	Zespół

		związkami wyznaniowymi , w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie		- środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Interdyscyplinarny
1.3.	Poprawa jakości systemu działań profilaktycznych	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców	Liczba placówek prowadzących poradnictwo Liczba osób , którym udzielono porad	cały rok - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
1.4.	Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Liczba opracowanych i realizowanych gminnych programów Liczba uchwał w sprawie przyjęcia gminnego programu	cały rok - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje pozarządowe , Szkoły z terenu Gminy

					Hrubieszów, policja
Obszar 2 : Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie					
2.1.	Rozwój infrastruktury instytucji samorządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą	Utworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych	Liczba utworzonych zespołów Liczba posiedzeń zespołu Liczba osób objętych pomocą zespołu Liczba rodzin objętych pomocą zespołu Liczba utworzonych grup roboczych Liczba posiedzeń grup Liczba osób objętych pomocą grup roboczych Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	cały rok - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gmina Hrubieszów
		Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba utworzonych w danym roku punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą Liczba osób korzystających z oferty	do końca 2020 r - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Gmina Hrubieszów oraz organizacje pozarządowe
		Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami oraz	Liczba zleczanych lub wspólnie	cały rok - środki własne	Gmina Hrubieszów,

		organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	realizowanych projektów	gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
2.2.	Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy ; medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów informacyjnych	do końca II kwartału każdego kolejnego roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
		Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba zajęć dla osób dotkniętych przemocą Liczba osób uczestniczących w zajęciach	- środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny policja, Szkoły z terenu Gminy Hrubieszów
2.3.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Udzielanie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego	Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa; - medycznego - psychologicznego - prawnego - socjalnego - zawodowego	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny policja, Szkoły z terenu Gminy Hrubieszów

			- rodzinnego		
		Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc całodobowych w ośrodkach wsparcia oraz ośrodkach interwencji kryzysowej	Liczba gminnych ośrodków wsparcia Liczba miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w gminnych ośrodkach wsparcia	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
		Tworzenie i zwiększenie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba lokalnych telefonów zaufania Czas dostępności telefonu Liczba rozmów interwencyjnych	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Wójt Gminy Hrubieszów, Zespół Interdyscyplinarny
		Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie w toku postępowania karnego poprzez przesłuchiwanie dzieci w przyjaznych pokojach przesłuchań oraz tworzenie odpowiednich warunków do przesłuchiwania dorosłych osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Liczba przyjaznych pokoi przesłuchań Liczba dzieci przesłuchanych	styczeń – grudzień - Środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Zespół Interdyscyplinarny
		Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Policja, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Zdrowia, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów

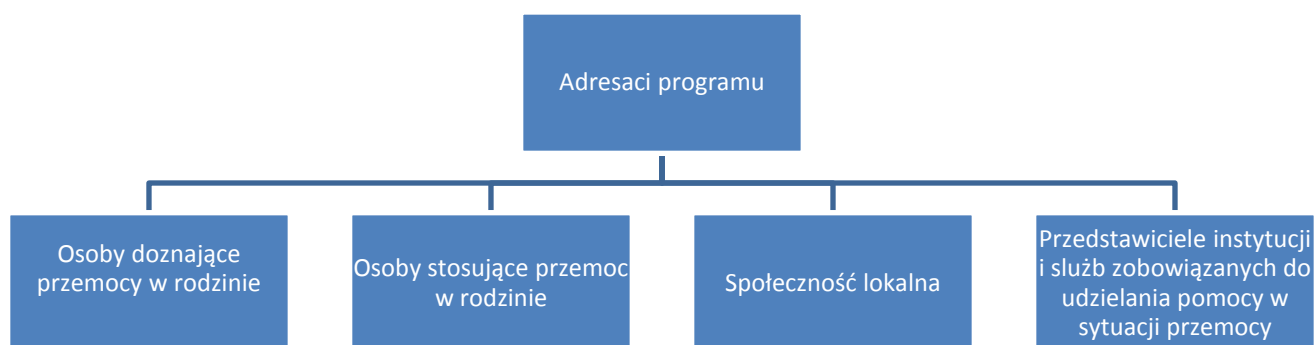
					Alkoholowych, organizacje pozarządowe
		Opracowanie i realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej dla osób dotkniętych przemocą	Liczba programów terapeutycznych Liczba osób uczestniczących w programach Liczba osób, które ukończyły program Liczba grup wsparcia	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Zespół Interdyscyplinarny
		Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych	Liczba opracowanych uregulowań prawnych Liczba mieszkań socjalnych przyznanych osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	styczeń – grudzień - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Wójt Gminy Hrubieszów Centrum Integracji Społecznej
2.4.	Monitoring skuteczności działań pomocowych	Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą	Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty z uwagi na ustanie przemocy Liczba corocznych raportów i analiz	do 30 stycznia każdego kolejnego roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
Obszar 3 : Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie					
3.1.	Tworzenie i rozszerzanie ofert	Rozpowszechnianie informatorów	Umieszczenie informatorów na	do 15 sierpnia każdego kolejnego	Gminny Ośrodek

	oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanych przez instytucje samorządowe oraz organizacje pozarządowe a także wypracowanie zasad współpracy pomiędzy tymi instytucjami i podmiotami oraz organizacjami pozarządowymi		stronach internetowych	roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Pomocy Społecznej w Hrubieszowie
3.2.	Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie	Stosowanie procedury „Niebieskie Karty”	Liczba sporządzonych formularzy Liczba rodzin objętych procedurą Liczba spraw zakończonych w wyniku ustania przemocy Liczba zakończonych spraw w wyniku braku zasadności podejmowanych działań	na bieżąco - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Policja, Szkoły z terenu Gminy Hrubieszów
3.3.	Realizowanie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Opracowanie i realizacja programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba programów Liczba osób uczestniczących w programach	na bieżąco - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny

	zmierzających do zmiany wzorców zachowań				
		Badanie skuteczności programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu programów powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy	raz w roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, Zespół Interdyscyplinarny
Obszar 4 ; Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie					
4.1	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego	raz w roku - środki własne gminy, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł	Gmina Hrubieszów Zespół Interdyscyplinarny

VIII. ADRESACI PROGRAMU

Wykres.2

IX. REALIZACJA PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Hrubieszów realizowany jest od 2011 roku. Cele określone w Programie wynikają z przeprowadzonej analizy sytuacji diagnozy potrzeb w zakresie problematyki przemocy domowej. Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zakłada koordynację i spójność działań, w tym dobry przepływ informacji między partnerami –jednostką pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą w rodzinie.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu uniemożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawała się niezależna, wydolna i zaradna. Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy w kontekście przewidywanych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu. Program realizowany będzie przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hrubieszowie.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Hrubieszów na lata 2017-2020 są:

1. Środki własne gminy:

a) będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Hrubieszów w latach 2017-2020 może określać corocznie Rada Gminy Hrubieszów uchwałą budżetową.

3. Dotacje celowe, środki pozabudżetowe pozyskiwane z innych źródeł.

XI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Spodziewane efekty i ocena prowadzonych działań w ramach Programu:

1) Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.

2) Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy.

3) Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy w rodzinie.

4) Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

5) Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

6) Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.

7) Zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji społecznych pracujących w obszarze przemocy domowej oraz poprawa współpracy w tym zakresie.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hrubieszowie przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni.

3. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

4. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie.

XII. ZAKOŃCZENIE

Trudno jest jednoznacznie sprawdzić, jak często i kto jest ofiarą przemocy. Ofiary nie chcą rozmawiać na ten temat. Często problem zostaje w czterech ścianach w „zaczysku ogniska domowego”, które staje się piekłem. Od początku istnienia świata ludzie radzą sobie z bólem i zagrożeniami w różny sposób. Jedni przez atakowanie, inni przez działania mające na celu oddalenie się od źródła zagrożenia. Niestety, gdy oprawcą jest ukochana osoba, nie reagujemy w sposób naturalny. Przemoc w rodzinie to zjawisko, które nigdy nie powinno mieć miejsca. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych człowieka, powodować cierpienia. Niestety przemoc w rodzinie występuje od zawsze i nigdy całkowicie nie zniknie. Nie oznacza to jednak, że nie należy podejmować działań mających na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Wręcz przeciwnie. Trzeba każdego dnia podejmować wysiłek ukierunkowany na zapobieganie temu zjawisku i udzielać wsparcia tym, którym nie udało się tych przykrych doświadczeń uniknąć. Opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Hrubieszów pozwoli na dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów. Jego celem jest pobudzenie do aktywności instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju społecznego Gminy Hrubieszów. Osiągnięcie zawartych w Programie celów umożliwi dobra współpraca jednostek i podmiotów działających na rzecz osób i rodzin. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

XIII.PODSTAWA PRAWNA

- 1.Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r.
- 2.Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
- 3.Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487).
- 4.Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016r. poz. 930).
- 5.Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016r. poz. 224).

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1.Liczba „Niebieskich Kart” w latach 2012 –2015

Tabela 2. Liczba wszczętych, kontynuowanych i zakończonych „Niebieskich Kart”

Tabela 3. Ilość posiedzeń zespołu i grup roboczych w latach 2012 -2015

Tabela 4. Interwencje domowe

Tabela 5. Liczba i rodzaj porad udzielonych mieszkańcom gm. Hrubieszów w ramach punktu informacyjno – konsultacyjnego „Sprzeciw wobec przemocy”

Tabela 6. Liczba i rodzaj porad udzielanych mieszkańcom gm. Hrubieszów przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykres 1. Jednostki udzielające wsparcia rodzinie z problemem przemocy

Wykres 2. Adresaci programu